

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 14 (415)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

23 липня 2016 року

ПРОЕКТИ

ТДМУ УКЛАВ УГОДУ З ПОЛЬСЬКОЮ КОМПАНІЄЮ «MEDLINE SP. Z O.O.» ЩОДО СТВОРЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО ЦЕНТРУ

Упродовж останніх років Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського став своєрідним центром з навчання домедичної допомоги, тактичної медицини для цивільного населення, військовослужбовців, міліції та патрульної поліції, а також волонтерів-медиків. За відгукками бійців, поліцейських і волонтерів здобуті знання та навички допомогли їм врятувати не одне життя, вчасно надавши першу допомогу. Окрім того, ТДМУ постійно вдосконалює умови для навчання студентів і здобуття ними практичного досвіду в лікарській діяльності. Саме з цією метою в університеті триває робота над створенням потужного симуляційного центру, який виконував би не лише освітні функції, а й став базою для вишколу представників правоохоронних органів, силових структур, волонтерського корпусу і т.д.

Водночас польська компанія «Medline Sp. z o.o.» виявила бажання зробити свій внесок у розвиток такого центру в нашому місті, адже також вбачає у ньому потребу не лише для навчання студентів, а й військових і поліцейських. Окрім того, у своїй діяльності вищезгадана компанія керується ще й соціальною складовою, яка передбачає створення умов для збереження людського життя та здоров'я.

Представники компанії «Medline Sp. z o.o.» Стефан Кушак і Володимир Грицина 12 липня зустрілися з головою Тернопільської облдержадміністрації Степаном Барною, керівниками профільних підрозділів ОДА, ректором ТДМУ, професором Михайлом Кордою, начальником управління патрульної поліції у Тернополі Володимиром Струком, аби обговорити подальшу співпрацю. В результаті зустрічі очільник Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського та директор регіону Східної Європи компанії «Medline Sp. z o.o.» підписали угоду про співробітництво. У документі передбачено створення й допомога у розвитку симуляційного центру на базі Тернопільського медуніверситету.

«Тернопіль обрали не випадково, адже я є випускником медичного університету й мої батьки за походженням українці. Добре знаю це місто та людей, тому вирішив допомогти у створенні центру саме тут. У Польщі симуляційні центри є обов'язковою складовою всіх навчальних медичних закладів, тому із задо-

гинули, бо від цього потерпають усі – держава, сім'я, суспільство. Оскільки я не вмію воювати, то хочу допомогти тим, чим можу», – зазначив директор регіону Східної Європи компанії «Medline Sp. z o.o.» Стефан Кушак.

Очільник ТДМУ Михайло Корда подякував польській стороні за ініціативу в створенні симуляційного центру. Він наголосив, що заснування та розвиток такого навчального центру є вкрай

важливим для Тернопільщини і України загалом. «Хотіли б запозичити цей досвід і впровадити його в Україні. Почнемо з Тернополя, щоб тут патрульні й співробітники

у рамках програми «Еразмус плюс» і невдовзі наші викладачі поїдуть на тренінги, де будуть освоювати знання та навички», – зазначив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда. В одному з корпусів ТДМУ, який розташований на вулиці Чехова, вже зробили ремонт і майструють необхідні меблі. Потрібно сказати, що там вже встановлено функціональні лікарняні ліжка, розгорнули операційний пункт. Симуляційний центр наповнюють манекенами, віртуальними комп'ютерними програмами, сучасними засобами для тренування студентів.

«Домедична допомога й навчання домедичної допомоги у Тернополі є дуже важливим. Патрульні – це люди, які першими прибувають на будь-яку подію, тож вони повинні вміти й знати, як це робити. У нас вже є випадки, коли патрульним вдалося врятувати людські життя. Вдячний університету та польській фірмі за таку ініціативу», – зазначив начальник управління патрульної поліції у Тернополі Володимир Струк.

Кожен поліцейський може опинитися в ситуації, коли йому доведеться рятувати життя людини. У Тернополі представники польської компанії продемонстрували, з яким медичним набором виїжджають на виклики їхні правоохоронці. Регіональний менеджер у Східній Європі «Medline Sp. z o.o.» Володимир Грицина детально показав вміст сумки, яка є в кожному екіпажі машини поліції в Польщі.

«Хотіли б запозичити цей досвід і впровадити його в Україні. Почнемо з Тернополя, щоб тут патрульні й співробітники

Національної поліції відповідали європейським стандартам», – пояснив Володимир Грицина.

Сумка оснащена комірцем, який одягають потерпілому під час ураження шиї та хребта, голкою для пневмотораксу, приладом для розбивання скла та розрізання паска безпеки, засобами для різних видів перев'язок, дезінфекції, різноманітними шинами, дихальною маскою, засобами від опіків, кровоспинними засобами та іншим.

Завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини, професор Арсен Гудима зауважив, що, на жаль, в сучасних умовах в Україні рівень безпеки знижується, тому вміння надати першу допомогу будуть постійно актуальними.

«Виїзди бригади швидкої допомоги на виклики з випадками вогнепальних поранень почастишають, тому вже стоїть питання про створення стандарту надання тактичної екстреної допомоги. Ми повинні реально дивитися на ситуацію в країні та усвідомлювати ці всі речі. Крім того, маємо унікальне місце – навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина», де можна проводити відповідні навчання та вишколи. Там діє центр підготовки офіцерів запасу медичної служби, де створені всі умови для навчання та відпрацювання практичних навичок. Тому ті, хто бажає навчатися в польових умовах, можуть здобути тут відповідні знання та практичний досвід», – додав Арсен Гудима.

Зазначимо, що Стефан Кушак закінчив ТДМУ 2009 року і є одним з перших випускників стоматологічного факультету. У той час на факультеті навчалось лише троє студентів з Польщі. Родина нашого випускника була переселена до Польщі під час сумнозвісної операції «Вісла», проте Стефан Кушак пишається своїм українським походженням, передає українські традиції своїм нащадкам.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

Угоду підписують (зліва направо) директор регіону Східної Європи компанії «Medline Sp. z o.o.» Стефан КУШАК і ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА

воленням долучимося до створення такого центру в Тернопільському медичному університеті. Ми написали три великих гранти в рамках програм Європейського Союзу. Якщо нам вдасться ще цього року отримати їх, то відразу візьмемося до роботи та придбаємо певні симулятори. Інша частина нашої громадської роботи – навчання поліцейських і військових. Цього року на базі навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина» медичного університету ми долучилися до проведення навчань Національної гвардії, де окремий курс прочитав наш експерт. Хочемо, аби люди не

важливими для Тернопільщини і України загалом.

«Це одне з наших пріоритетних завдань. Виконуючи свої безпосередні обов'язки, мав нагоду відвідати подібні центри в Канаді, США, Європі. Кожен вищий навчальний медичний заклад там має симуляційні центри. Це – на часі, адже вони сприяють покращенню якості навчання й викладання, засвоєння практичних навичок у студентів. Передбачаємо, що наш центр слугуватиме базою для навчання й вишколу представників поліції та інших правоохоронних органів, а також військових. Вже виграли грант з Тулузьким уні-

ДОМОВЛЕНО ПРО ВТІЛЕННЯ НОВОГО СПІЛЬНОГО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО ПРОЕКТУ

Делегація науковців Вищої школи імені Папи Івана Павла II у Білій Підляській (Республіка Польща) у складі професора Марії Козьол-Монтевки, професора Гражини Ольховік та Анети Гроховальської 18 липня цього року прибула з робочим візитом до Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського.

Спершу гості обговорили з ректором ТДМУ, професором

Михайлом Кордою умови співпраці в рамках реалізації «Проекту транскордонної співпраці», який фінансує Європейський Союз. Згідно з умовами ЄС у ньому можуть брати участь вищі навчальні заклади України, Польщі та Білорусі, що розташовані в прикордонній території, до якої належить і Тернопільщина.

У результаті зустрічі сторони домовилися, що науковці Тер-

нопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського та Вищої школи імені Папи Івана Павла II у Білій Підляській працюватимуть спільно над вивченням резистентності до антибіотиків грамнегативних бактерій, зокрема *Acinetobacter ssp.*, *Klebsiella pneumoniae*.

Зазначимо, що ТДМУ вже втілює з польськими колегами цього вишу проект з проведення клінічних і лабораторних досліджень на наявність збудника хвороби Лайма у лісників і мисливців Тернопільської області.

Прес-служба ТДМУ

В АБІТУРІЄНТІВ – ГАРЯЧА ПОРА

Вступна кампанія, що стартувала 11 липня, в розпалі. Цього року вона відрізняється від попередніх, зокрема, форматом подачі документів. Абітурієнти, які прагнуть вступити на перший курс денної форми навчання, подають електронні заяви. Для цього треба зареєструватися на відповідному Інтернет-сайті. Однак декому все ж таки доводиться йти до приймальної комісії з паперовими документами. Це стосується пільговиків: вступ за квотами, співбесідою, вступними іспитами, на заочну форму навчання тощо. Бо ж медичну довідку чи посвідчення учасника бойових дій в електронному вигляді не подаси. Претенденти на вакантні місця для навчання на

Документи в абітурієнтки звіряє відповідальний секретар приймальної комісії, доцент Григорій ЗАГРИЧУК

другому курсі теж приносить документи особисто.

Наплив вступників великий. Багато абітурієнтів хотіли подати документи першого ж дня, але виникли технічні труднощі з онлайн-реєстрацією. Система ЄДЕБО (єдина державна електронна база освіти) не витримувала навантаження, сайт «зависав» й абітурієнти скаржилися, що потрібні сторінки тривалий час не завантажуються, доводиться чекати.

— Першого дня надто багато вступників взялися заповнювати електронні заяви, через ажіотаж виникли технічні проблеми з поданням документів, але вже після 15 години роботу сайту, що «завис», відновили й усі бажаючі

почали поступово реєструватися. Отже, впродовж вечірнього часу було подано 200 заяв, а загалом 11 липня надійшло 225 електронних пакетів документів, — розповів заступник відповідального секретаря приймальної комісії Ігор Драч. — Поступово робота електронної системи стабілізувалася. Вже наступного дня лише на спеціальність «Медицина» було розглянуто й прийнято 375 заяв, ще через день — 414. Як бачимо, динаміка позитивна.

Я відвідала морфологічний корпус, де працює приймальна комісія ТДМУ, на п'ятий день її роботи. Поспілкувалася з абітурієнтами, яких зустріла.

— Приймальна комісія працює

чітко й злагоджено. Жодних черг, — поділилася враженнями Ірина, яка приїхала з Прикарпаття.

— Дуже добре все організовано. Інформація про порядок вступу доступна, що допомагає вступнику — вчорашньому 11-класнику та його батькам зрозуміти, як подавати документи, — розповів львів'янин Михайло.

Абітурієнтам, в яких виникли труднощі з оформленням електронної заяви для вступу або які не мають вдома Інтернету, в ТДМУ допомагають пройти всю

— У нашому університеті ще до розпорядження Міністра освіти про організацію центрів допомоги в подачі електронної заяви було прийнято рішення створити такий центр. Він діє в приміщенні кафедри інформатики. До послуг абітурієнтів — комп'ютери з Інтернетом, а фахівці-консультанти допоможуть правильно заповнити заяву і перевірити чи вона зареєстрована, — розповів заступник відповідального секретаря приймальної комісії Ігор Драч.

За словами Ігоря Дмитровича, з початку вступної кампанії на 1 курс на спеціальність «Медицина» вже подано понад 2000 заяв. На стоматологічний факультет — майже 580. Фар-

процедуру реєстрації та подачі заяв.

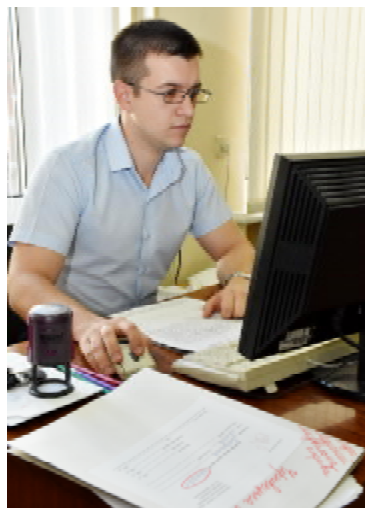
— Пробувала заповнити заяву самостійно, але боялася щось зробити неправильно. Тому приїхала за порадою до університету. Зараз зателефоную батькам, розкажу, що все гаразд: документи здала! — раділа тернопольянка Леся.

мацевтичний — близько 350. Зростає кількість заяв на ще одну спеціальність, яка набуває популярності, — «фізична реабілітація».

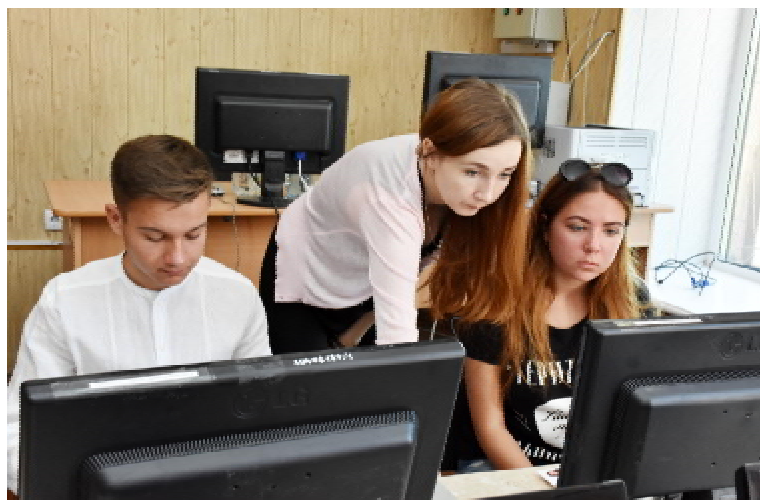
Для випускників медичних коледжів з дипломом молодшого спеціаліста, які вступають на другий курс, термін подачі документів з 11 до 20 липня. Вже 21 липня вони почнуть складати іспити. Тож молодь поспішає.

За цьогорічними правилами, можна подати 15 заяв на 5 спеціальностей, де передбачені місця для навчання за державний кошт. Заяви від абітурієнтів, які прагнуть стати студентами ТДМУ, надходять з усієї України. Приймальна комісія працює чітко й організовано. Збоїв в роботі електронної системи теж не буде, запевняють в Міністерстві освіти та науки України. Вступна кампанія триває.

**Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

Заступник відповідального секретаря приймальної комісії Ігор ДРАЧ

СІМЕЙНА МЕДИЦИНА ТЕРНОПІЛЛЯ: ПРАЦЯ ТА ТУРБОТИ

Учасники конференції провели виїзне засідання на базі фельдшерсько-акушерського пункту села Зарваниця у складі амбулаторії сімейного лікаря села Вишнівчик Тербовлянського району.

У ФАПі гостей тепло зустріли фельдшер Юлія Шуфліта та молодша медична сестра Марія Тимець. Вони гідно несуть щоденну вахту із захисту здоров'я мешканців села. Крім цього, працівники амбулаторії надають медичну допомогу прочанам в селі Зарваниця під час прощівідпустів.

У ФАПі капітально відремонтували приміщення, є нова огорожа, виклали бруківку, озеленили територію. Є необхідне табельне медичне обладнання, набір медикаментів для надання невідкладної допомоги, кабінет акушерки з гінекологічним кріслом, маніпуляційна, кабінет лікаря й навіть прекрасно обладнаний денний стаціонар. За графіком сюди приїздить завідувач амбулаторії сімейного лікаря (АСЛ) для ведення прийому мешканців.

Не кожен ФАП може похвалитися денним стаціонаром і кабінетом акушерки.

До речі, перебуваючи у м. Києві 11 травня 2016 р., на парламентських слуханнях щодо проблем сімейної медицини довелося спілкуватися з Ульяною Ткаченко, завідувачем відділу первинної медичної допомоги медичного департаменту МОЗ України, й почути від неї теплі слова про працівників ФАПу села Зарваниця, про його устаткування та про те, що такий фельдшерсько-акушерський пункт має стати прикладом для усієї України.

ФАП с. Зарваниця входить до складу амбулаторії ЗПСМ с. Вишнівчик Тербовлянського району. Ця амбулаторія розміщена у двоповерховому пристосованому будинку на другому поверсі,

Доброю традицією стала щорічна зустріч провідних спеціалістів у галузі сімейної медицини України в нашому обласному центрі в рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання діагностики, лікування, раціональної фармакотерапії, диспансеризації та реабілітації в практиці сімейного лікаря». Цей захід внесений до реєстру МОЗ з'їздів, конгресів, симпозиумів та науково-практичних конференцій на 2016 рік. Організаторами форуму були кафедра первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини (завідувач кафедри, професор Лілія Бабінець), управління охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації, ВГО «Українська асоціація сімейної медицини» (президент УАСМ, професор Лариса Матюха) та ГО «Асоціація сімейних лікарів Тернопільської області» (президент Олексій Ткач). Окрім основної програми конференції, організатори запланували виїзне засідання правління ВГО «Українська асоціація сімейної медицини», щоб ознайомитися з роботою деяких підрозділів, що надають первинну медичну допомогу на Тернопіллі. Мали також екскурсію у Марійський духовний центр в селі Зарваниця Тербовлянського району.

де розгорнуті такі кабінети: кабінет завідувача амбулаторії ЗПСМ — сімейного лікаря, долікарського прийому з обслуговування дорослого населення, долікарського прийому з обслуговування жіночого населення, долікарського прийому з обслуговування дитячого населення, два кабінети стоматолога, реєстратура, побутова кімната, кабінет фізіотерапевтичних процедур-денний стаціонар та лабораторія, які розміщені в одному кабінеті.

Матеріальна база амбулаторії ЗПСМ є достатньою для надання кваліфікованої медичної допомоги прикріпленому населенню (у наявності є набір інструментів для обстеження хворих, ящик для надання невідкладної медичної допомоги, акушерська сумка, електрокардіограф, автомобіль). Амбулаторія обслуговує села Вишнівчик, Сапову, Зарваницю, Котузів, Гвардійське та хутір Вишеньки. Населення — 1658 людей, з них дітей — 209, підлітків — 36, дорослих — 1413 (у працездатному віці — 780, від 0 до 17 років — 245). За останні роки зростає кількість людей пенсійного віку, що потребує особливого підходу при вирішенні питань їх медичного обслуговування. Зокрема, їх рентгенологічного обстеження, бактеріоскопічного обстеження їх харкотиння.

Дуже великим плюсом є наявність автомобіля «Opel Combo», адже відстань до районного центру з Вишнівчика — 36 км; із Зарваниці — 37,5; із Сапови —

39; з Котузова — 41; з Гниловодів — 46.

Амбулаторний прийом ведуть завідувач амбулаторією-сімейний лікар, два лікарі-стоматологи та молодший медичний персонал і лікарі Тербовлянської ЦРКЛ згідно з графіком виїзду лікарів-спеціалістів з діагностично-консультативною метою.

Фаховий та дружній колектив медиків обслуговує мешканців прикріпленої дільниці: завідувач-лікар ЗПСМ Зіновій Скірак, лікар-стоматолог Наталія Зайшла, фельдшер Наталія Шафранська, акушерка Леся Вітрак, медсестра ЗПСМ Світлана Ониськів, лаборант Ірина Прокопчук, санітарка Галина Монастирська, водій Володимир Ваврик. Безумовно, існує багато питань щодо ефективного кадрового складу амбулаторії ЗПСМ: збереження стоматологічної допомоги на «первинці», обсяг лабораторних послуг, розподіл і розрахунок ставок молодшого сестринського персоналу, доцільність посади реєстратора. Але ці питання повинні вирішувати держава після чіткого законодавчого узгодження. Амбулаторія ЗПСМ забезпечує щоденну роботу з 8.00 до 16.45, вихідні — субота та неділя, крім цього, в суботу середній медичний персонал веде чергування за окремим графіком.

Будні лікаря амбулаторії ЗПСМ достатньо насичені. Зіновій Скірак щоденно веде прийом хворих, проводить профілактичні огляди, спрямовує хворих для стаціонарного лікування, у денний стаціонар і організовує стаціонар вдома, обслуговує мешканців на дому з виїздом у прикріплені села. Кожного жителя дільниці, який

звернувся до амбулаторії, оглядають в кабінеті фельдшера, йому вимірюють артеріальний тиск, за потреби — очний тиск (особам після 40 років), температуру, гостроту зору, слуху, проводять антропометрію, знімають ЕКГ, оглядають на педикульоз, жінок оглядає аку-

Член правління УАСМ, президент ГО «АСЛТО», головний сімейний лікар УОЗ ТОДА Олексій ТКАЧ, завідувач кафедри ПМСД і ЗПСМ, член правління УАСМ, віце-президент ГО «АСЛТО» Лілія БАБІНЕЦЬ і керівник Тербовлянського ЦПМСД С. БОДРОВ

шерка. Це забезпечує виконання програми диспансерного нагляду за різними категоріями населення. Основну масу хворих лікують амбулаторно, за необхідності — в денному стаціонарі або в стаціонарі вдома. Важкохворих після обстеження скеровують до ЛПЗ другого та третього рівнів. Для ефективної діагностики пацієнтів лікар спря-

зу та онкологічних захворювань на дільниці не було. Лікар Зіновій Скірак не лише проводить прийоми пацієнтів у кабінеті та обслуговує хворих на дому, але й має планові огляди дітей, відвідує багатодітні сім'ї, інвалідів, самотніх, учасників війни та інші декретовані групи населення, проводить бесіди, читає лекції. Також велику роботу виконують з питань організації та проведення комплексного медогляду працівників сільського господарства, інвалідів, учасників війни, реабілітованих, працівників шкіл, школярів, дошкільнят, патронажів дітей раннього віку.

Виконують всі державні та регіональні програми, зокрема, «Про розвиток первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини», «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2016 року», «Протидії захворювань на туберкульоз в Тербовлянському районі» на основі Указу президента України від 11.10. 2000 року «Про невідкладні заходи щодо боротьби проти туберкульозу», «Репродуктивне здоров'я в Тербовлянському районі на період до 2015 року», з боротьби зі СНІДом, онкологічними захворюваннями на період до 2016 року, цукровим діабетом, реалізації в районі державної програми у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів психотропних речовин та прекурсорів на 2011-2015 роки, «Запобігання та лікування серцево-судинних і судинно-мозкових захворювань на період 2009-2012 років», обласної програми «Про подолання дитячої безпритульності та бездоглядності на період від 2006-2010 рр.», «Імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб».

Під час виїзного засідання відбувся обмін думками між колегами щодо перспектив розвитку сімейної медицини, проблем і шляхів їхнього розв'язання.

**Лілія БАБІНЕЦЬ,
професор ТДМУ,
Ірина БОРОВИК,
Олексій ТКАЧ**

Фельдшер Юлія ШУФЛІТА та молодша медсестра Марія ТИМЕЦЬ (ФАП с. Зарваниця)

Завідувач АЗПСМ с. Вишнівчик, лікар ЗПСМ вищої кваліфікаційної категорії Зіновій СКІРАК

мовує на лабораторні та інструментальні дослідження, які проводять у ЛПЗ вищих рівнів, а також для консультацій вузьких спеціалістів.

Великим досягненням працівників амбулаторії ЗПСМ є той факт, що протягом багатьох років дитячої смертності до року, випадків занедбаного туберкульозу

МІЖНАРОДНІ СТУДЕНТСЬКІ ЛІТНІ ШКОЛИ НОВІ ВРАЖЕННЯ, ЗНАННЯ ТА

Водинадцять гостинна родина Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського прийняла в навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина» численну іноземну делегацію студентів Грузії, Польщі, Канади, Німеччини, а також гостей з українських медичних вишів і майбутніх лікарів ТДМУ.

І вже важко уявити наш університет без цього проекту, завдяки якому юнаки та дівчата не лише вдосконалюють власні знання з професійної англійської мови, а й знаходять нових друзів, цікаво та змістовно про-

ників різних країн і націй, що сприяє зміцненню миру та добросусідських відносин.

Цього року до ТДМУ завітали студенти Тбіліського державно-

університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда побажав усім учасникам якомога продуктивніше провести час, набратися позитивних вражень, отримати нові навички та знання.

— Доброю традицією стало те, щоб кожного року липневої пори багато студентів з вищих навчальних медичних закладів України та з-за кордону приїжджали до «Червоної калини» для участі у літніх школах. Вірю в те, що всі ви назавжди збережете в своєму серці найкращі спогади про наш університет, Тернопіль та Україну. Цей захід відрізняється цікавим і креативним підходом до організації, душевним ставленням до кожного з вас. Впевнений, що і цього року оргкомітет підготував чимало корисних тренінгів, незабутніх подорожей і зустрічей. Ви маєте добру можливість для налагодження комунікації та

пошуку нових друзів. Переконали, що літні школи — це ще й чудова нагода впровадження неофіційної дипломатії, яка допомагає популяризації нашого регіону й країни на міжнародному рівні. Нині всі можливості у світі відкриті для вас, тож бажаю вам ніколи не зупинятися на досягнутому та використовувати кожну мить для особистого й професійного зростання», — зазначив Михайло Михайлович.

Урочисте відкриття XI Міжнародних студентських літніх шкіл удруже відбулося з цікавим сюрпризом. Студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського підготували танцювальний флеш-моб під популярні сучасні українські пісні. Цей творчий подарунок вкотре викликав шквал позитивних емоцій, особливо в іноземних делегаціях. Майбутні медики ТДМУ за допомогою

професор зі спортивної медицини, координатор програми медичної освіти у спорті та атлетиці, доктор Прісцила Двеллі й професор громадського здоров'я, директор програми громадського здоров'я, доктор Міранда Сью Террі. Вони наголосили, що впровадження подібних програм дає Україні можливість зміцнювати свої позиції

водять канікули, долучаються до організації заходів, демонструють свої таланти. Найважчим у цьому завжди є прощання. Проте досвід показує, що впродовж тривалого часу всі учасники підтримують між собою контакт, зберігають світлі спогади й дружні стосунки. Таким чином Міжнародні студентські літні школи виконують функцію об'єднання України та єднання нашої молоді з представниками інших держав. Особливо актуальним нині це є в світлі останніх подій у світі. Тож літні школи своєю діяльністю привносять у цей світ більше добра, позитиву, шанобливого ставлення до представ-

го медичного університету (Грузія), Університету імені Грента МакЮена (Едмонтон, Канада), Університету Аккону (Берлін, Німеччина), Поморської академії в Слупську, Вищої школи імені Папи Івана-Павла II у Білій-Підляській та Люблінського медичного університету (Польща), а також Харківського національного медичного університету (Україна). Гостинно зустріли в «Червоній калині» викладачів Університету Мюррея (Кентуккі, США).

Під час урочистого відкриття заходу, яке відбулося 17 липня цього року, ректор Тернопільського державного медичного

рухів дуже чітко передали зміст українських пісень.

В актовій залі конгрес-центру «Червоної калини» гості змогли насолодитися мистецьким шоу від організаторів і студентів нашого університету. Парад традиційного українського одягу не залишив нікого байдужим.

Такі заходи — одна з найкращих і дієвих промоцій нашої країни на міжнародному рівні. Це підтвердили гості з Університету Мюррея (Кентуккі, США) —

на міжнародній арені та створити позитивний імідж. Це саме те, що нині дуже потрібно робити в умовах війни та російської пропаганди. В обох викладачів Університету Мюррея лише позитивні враження від Тернополя й України загалом. Вони обоє вперше перебувають на нашій землі, де їх вразила гостинність українців, краса природи та багатство традицій.

Під час урочистостей студенти ТДМУ також презентували потенціал України в різних галузях, розповідали про її найбільші та найколеритніші міста, традиції, про боротьбу за незалежність і видатних наукових діячів. Виконання українських пісень і танців майбутніми медиками підсилювало враження від почутого.

До сліз усіх присутніх розчулив дует випускниці Тернопільського державного медичного університету Мар'яни Палихати та студента Тбіліського державного медичного університету Георгія Чоладзе. Молоді люди виконали відому пісню Володимира Івасюка «Я піду в далекі гори».

(Продовження на стор. 5)

ТНІ ШКОЛИ: НАВИЧКИ

(Закінчення. Поч. на стор. 4)

Нагадаємо, що Георгій Чоладзе торік уже брав участь у літніх школах, а цього року оргкомітет запросив його як спеціального гостя. Пісню «Я піду в далекі гори» молоді люди репетували за допомогою програми

Оргкомітет XI Міжнародних студентських літніх шкіл, до якого увійшли Наталія Лісничук, Олександра Олещук, Юрій Сорока, Ірина Сорока, Ірина Демків, Світлана Вишитоцька, Ростислав Горин, доклали максимум зусиль, аби ці літні школи відбулися на

інтерактивного спілкування Skype. Упродовж цих літніх шкіл Георгій пообіцяв ще не раз порадувати учасників своїм співом. З особливою любов'ю студенти презентували рідний Тернопіль і свій університет. У формі імprovізованого діалогу абітурієнта та студентів ТДМУ майбутні медики детально розповіли про свою альма-матер і її переваги

високому рівні, а кожен учасник почувався, наче вдома.

Попереду у молоді тренінгові програми, сплав Дністром, презентації, танц-класи та багато інших заходів.

Літні школи запам'ятовуються й тим, що кожен зміг доторкнутися до українських традицій та культури, відвідавши етнографічну виставку вишиванок, старожитностей, предметів побуту. Зорганізувала унікальну експозицію родина викладача медуніверситету Ориси Смачило. Цього урочистого дня пані Орися ще й провела для всіх бажаючих майстер-клас з виготовлення ляльки-мотанки-травниці. Це було цікаво для всіх майбутніх медиків, адже вони почули від викладача про цілющі властивості рослин та як їх використовували наші предки.

Під час огляду експозиції представниці Харківського медичного університету зазначили, що з поверненням додому вони обов'язково детальноше поцікавляться вишивкою Слобо-

матимуть тренінги від провідних спеціалістів факультету громадського здоров'я Університету Мюррея (США) — професора зі спортивної медицини, координатора програми медичної освіти у спорті та атлетиці, доктора Прісцили Двеллі й професора громадського здоров'я, директора програми громадського здоров'я, доктора Міранди Сью Террі.

«Мовитимемо про взаємодію фахівців різних напрямків медицини. Наприклад, як можуть спеціалісти з харчування, спортивної медицини та інших напрямків спільно працювати для покращення стану хворого, збереження здоров'я населення. Також порушуватимемо тему запобігання ризиків під час падіння й уникнення травм. Коли Михайло Корда та Дарія Козак були в нашому університеті, нам сподобалися їхня відкритість і щирість, тому ми вирішили також побувати в ТДМУ», — розповіла Прісцила Двеллі.

Міранда Сью Террі додала, що вона в захопленні від українських традицій. За її словами, США ще дуже молода країна, тому для американців дуже важливо побачити, яким чином зберігають і популяризують давні звичаї у тих країнах, де є тисячолітня історія.

Студент Люблінського медичного університету Міхал Паліцькі також уперше в Україні, але за декілька днів встиг душею прирости до учасників літніх шкіл. Його надзвичайно вразила

підготовка до заходу, за що він висловив вдячність керівництву ТДМУ та організаторам проекту. Він також зазначив, що із задоволенням ще раз би приїхав до Тернополя.

Делегація з Канади на тернопільській землі отримала можливість побути в справжньому літі, адже зараз на батьківщині дівчат досить прохолодно. Студентка Брайдин Леп на-

голосила, що тепер її сторінка у «Фейсбуку» поповниться багатьма новими друзями й вона із задоволенням спілкуватиметься з ними після повернення додому.

«Дуже чудово тут проводимо час. Ми далеко від дому, але не відчуваємо цієї відстані й відчуваємося комфортно. Звичайно, ми читали про ситуацію в Україні, але в нас не було страху чи упереджень, тому із задоволенням приїхали й не пошкодували ані на мить. Тривалий переліт вартував того, аби побувати в Тернополі. Щиро всім дякую», — додала її колега Каліка ла Рів'єр.

Саломе Чихелідзе здобуває фах стоматолога у Тбіліському державному медичному університеті. В Україні вона вперше, але вже закохана у неї. «В моєму університеті розповідали про цей проект. У нас багато студентів хочуть приїхати до Тернополя, тому є конкурс. Щаслива, що вдалося потрапити до складу тбіліської делегації та сьогодні бути тут», — поділилася враженнями дівчина.

Щодо її колеги Вако (Валерій) Зарнадзе, то він в захопленні від ставлення, організації та, звичайно, українських дівчат. Очікує отримати ще багато позитивних вражень від сплаву Дністром та спілкування з іншими учасниками проекту.

Зазначимо, що в рамках Міжнародних студентських літніх шкіл відбудуться традиційні для цього заходу змагання «Меди-

цина невідкладних станів. Робота в команді», вечори культур і багато іншого.

Ми ж бажаємо юнакам та дівчатам, аби всі їхні очікування від проекту справдилися й вони повезли із собою додому найкращі спогади про Тернопіль та ТДМУ.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

серед інших вищих медичних навчальних закладів.

Під мелодійний супровід саксофону та гітари всім присутнім розповіли про попередні десять років проведення літніх шкіл.

жінчини, відвідають етнографічний музей, вивчать культурні традиції свого краю та будуть їх на такому ж високому рівні популяризувати.

Учасники літніх шкіл цього року

ШІСТДЕСЯТИЙ ЛИПЕНЬ ПРОФЕСОРА ІГОРЯ ГАЛАЙЧУКА

15 липня виповнилося 60 років завідувачу кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ, заслуженому винахіднику України, професорові Ігорю Йосифовичу ГАЛАЙЧУКА.

Вельмишановний Ігоре Йосифовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 13 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли майже 24-літній трудовий шлях від асистента до професора, завідувача кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини, яку Ви очолюєте впродовж 10 років.

Коллектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого в Україні науковця, висококваліфікованого клініциста-онколога, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема, як голови обласної асоціації онкологів, члена експертної проблемної комісії

Ігор Йосифович працює на кафедрі з 1992 року на посаді асистента, доцента та професора кафедри. З 2006 року – завідувач кафедри. Виконував обов'язки декана іноземних студентів. 1999-2000 рр. – Фулбрайтівський стипендіат в галузі медичної освіти та онкології інституту раку Пітсбурзького університету США, 2000 р. – учасник міжнародної програми з дитячої онкології Мемфійського госпіталю (США). Член наукових товариств і фахових онкологічних асоціацій: американської, європейської. Учасник багатьох міжнародних медичних конгресів і конференцій, організатор двох загальноукраїнських науково-практичних конференцій з онкології та двох міжнародних конференцій з експеранто. Голова Тернопільського клубу есперантистів. Автор навчального посібника «Клінічна онкологія», член авторського колективу національного підручника «Онкологія», опублікував понад 200 наукових праць, має 30 авторських свідоцтв і патентів на винаходи. Член редколегії журналу «Онкологія» (м. Київ), «Здобутки клінічної та експериментальної медицини» (м. Тернопіль). 2015 року йому Указом Президента України присвоєно звання заслуженого винахідника України. За високий професіоналізм нагороджений «Почесною грамотою» МОЗ України.

МОЗ і НАН України, голови Тернопільського клубу есперантистів.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена почесним званням «Заслужений винахідник України», почесною грамотою МОЗ України, почесною грамотою Всеукраїнського лікарського товариства, грамотою адміністрації університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Ігоре Йосифовичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай стелиться життя розмаєм
І хилить щастя повен цвіт,
Ми від душі бажаєм
Здоров'я міцного
і многа літ!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

ментальної медицини» (м. Тернопіль). 2015 року йому Указом Президента України присвоєно звання заслуженого винахідника України. За високий професіоналізм нагороджений «Почесною грамотою» МОЗ України.

Коллектив кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ, вся медична громадськість Тернопілля щиро вітають Ігоря Йосифовича Галайчука із 60-літтям, бажають доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, добробуту, родинного благополуччя, активного та щасливого довголіття.

ДОСВІДЧЕНИЙ ПЕДАГОГ, БЛИСКУЧИЙ ЛЕКТОР ТА ЯСКРАВА ОСОБИСТІСТЬ

25 липня – 80 років ветеранові ТДМУ, професору Володимирові Миколайовичу СЕРГЕТІ.

Вельмишановний Володимире Миколайовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 80-літтям!

Після закінчення Харківського медичного інституту, двох років практичної лікарської роботи, навчання в аспірантурі, науково-педагогічної роботи в Карагандинському медичному інституті Ви успішно пройшли майже 27-літній трудовий шлях в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського на кафедрі загальної гігієни та екології, яку впродовж 19 років очолювали, а останні 8 років передавали свій великий досвід на посаді професора кафедри.

Коллектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого вченого-гігієніста, талановитого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну

25 липня виповнюється 80 років колишньому завідувачу кафедри загальної гігієни та екології ТДМУ професорові, доктору медичних наук Володимирові Миколайовичу Сергеті.

Народився Володимир Миколайович у Харкові. Після закінчення 1960 р. санітарно-гігієнічного факультету Харківського медичного інституту працював у Лисичанську санітарним лікарем у райСЕС. 1962-1965 рр. навчався в аспірантурі, з 1965 до 1976 р. трудився на кафедрі гігієни дітей та підлітків у містах Харкові та Караганді. Впродовж 20-ти років, з 1976 до 1995 р., після переїзду до Тернополя був завідувачем кафедри загальної гігієни та екології Тернопільського державного медичного інституту. 1986 року захистив докторську дисертацію на тему: «Гігієнічні основи оптимізації навколишнього середовища в дитячих позашкільних закладах».

Під його керівництвом з 1979 до 1996 рр. колектив працював над координаційною програмою спільної наукової роботи АМН СРСР і АПН СРСР «Здоров'я, виховання та навчання дітей і підлітків». У ці роки досить інтенсивно працював студентський гурток, причому троє гуртківців згодом стали

19 липня виповнилося 80 років ветерану ТДМУ Петрові Івановичу ТРЕНДОВАЦЬКОМУ.

Вельмишановний Петре Івановичу!

Сердечно вітаємо Вас з 80-літтям!

Після закінчення Чернівецького державного університету, чотирьох років роботи в школі й на виробництві, навчання в аспірантурі у стінах ТДМУ імені І.Я. Горбачевського Ви успішно пройшли 40-літній трудовий шлях: спочатку асистента кафедри неорганічної хімії, а останні 35 років – старшого викладача кафедри медичної біохімії. Особливо цінуємо період Вашої наукової роботи з госпдоговірної тематики.

Коллектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як ветерана армії, відомого науковця, висококваліфікованого, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм,

високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків, винахідливість, ініціативність, акуратність та відповідальність за доручену справу.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема, як куратора студентських груп, консультанта навчального відділу, голови групи народного контролю інституту, відповідального за виховну роботу серед працівників теоретичних кафедр медичного факультету, лектора товариства «Знання», учасника медико-просвітницьких бригад, голови обласного відділення наукового товариства гігієністів України.

Ваша професійна й громадська діяльність відзначені медаллю «Ветеран праці», медаллю Пирогова, знаками «Відмінник охорони здоров'я» й «Відмінник охорони природи», грамотами та подяками адміністрації Тернопільського медич-

кандидатами наук. Під керівництвом проф. В.М. Сергеті виконано п'ять кандидатських дисертацій (Г. Крицька, Д. Козак, В. Мешков, Г. Лопатка, Н. Буняк) та одна докторська (Н. Буняк).

Усі пам'ятають професора В.М. Сергету як досвідченого педагога, блискучого лектора та яскраву особистість. Студенти поважали Володимира Миколайовича за його компетентність, ерудицію, професіоналізм, доброзичливість та бажання допомогти в опануванні дисципліни, а також у вмінні пробудити інтерес до науково-дослідницької

праці, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків, винахідливість, ініціативність, акуратність та відповідальність за доручену справу.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і науковців.

Бажаємо Вам, вельмишановний Володимире Миколайовичу, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я
і сили,
Щоб довгі літа плечей
не схилили,
Щоб спокій і мир панували
на світі,
Щоб радість знайшли Ви
в онуках і дітях!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

роботи. Любов до профілактичної медицини він зумів прищепити своєму синові, який пішов професійною стежкою батька і став професором, завідувачем кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова.

Проф. В.М. Сергеті – відмінник охорони здоров'я України, нагороджений медаллю М.І. Пирогова. Під час його керівництва на базі кафедри відбулися пленуми Української та Всесоюзної проблемних комісії з гігієни дітей та підлітків (1987-1988 рр.). Автор майже 300 наукових статей, двох методичних рекомендацій, співавтор монографії, підручника, посібника, інформаційного листа. З 1995 до 2003 рр. працював професором кафедри у нашому ВНЗ. З 2003 р. року Володимир Миколайович у зв'язку з переїздом до Вінниці перебуває на заслуженому відпочинку.

Весь колектив кафедри загальної гігієни та екології, колеги й учні щиро вітають вельмишановного професора Володимира Миколайовича Сергету зі славною ювілейною датою – 80-річчям і щиро бажають йому міцного здоров'я, бадьорості та активного довголіття.

діяльність відзначена медаллю «Ветеран праці», численними грамотами та подяками адміністрації інституту.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Петре Івановичу, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість
і достаток
Сипляться, немов вишневий
цвіт,

Хай малює доля з буднів свято
І дарує Вам багато літ!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

СТЕПАН ВАДЗЮК: «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА МАЄ БУТИ У ПРІОРИТЕТАХ ДЕРЖАВИ»

На початку липня у місті Святогірськ, що на Донеччині, відбулася науково-практична конференція «Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття як складова екологічного та патріотичного виховання населення України». Зорганізували форум Всеукраїнська екологічна ліга та Національний природний парк «Святі Гори». У науково-практичній конференції взяли участь голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко, директор Національного природного парку «Святі Гори» Сергій Приймачук, народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Олег Недава, заступник директора департаменту екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації Олександр Лихач, заступник директора департаменту, начальник відділу служби державної охорони та державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ Міністерства екології та природних ресурсів України Роман Романік. Тернопільський медичний університет ім.І. Горбачевського та обласну організацію Всеукраїнської екологічної ліги на форумі

раїнський прапор біля меморіалу екіпажу літака Ан-30 №80, який був збитий російськими бойовиками 2014 року. Щодо програмних завдань конференції, то її організатори завжди намагаються підняти найбільш злободенні питання екологічного благополуччя, представити найновіші повідомлення, озвучити перспективні досягнення у світлі останніх подій сучасності. Метою цьогорічної було сприяння збереженню природної, історичної та культурної спадщини як передумови формування національної свідомості, відновлення та охорони біорізноманіття й визначення пріоритетних напрямів розбудови національної та регіональних екомереж. Широке коло питань представили її учасники. Серед яких – пріоритетні завдання збереження біорізноманіття у контексті розбудови регіональних і локальних екомереж, шляхи підвищення якості та ефективності управління природно-заповідним фондом, стратегії еколого-культурних та історичних маршрутів на території об'єктів природно-заповідного фонду. Ділилися досвідом і проблемами щодо встановлення й відновлення меж природоохоронних територій, йшлося про співпрацю об'єктів природно-заповідного

одне із семи чудес України. Загальна довжина Дністровського каньйону становить майже 250 км, він один з найбільших не лише в Україні, а й Європі. Примітно, що Верхньодністровський каскад ГЕС, який планують будувати у природному заповіднику, мав би лише на 0,5 % збільшити виробництво електроенергії. Тепер розумієте, який це мізер з наявними, але не залученими електрогенеруючими потужностями, що є в Україні. То чи не занадто дорогу ціну

Степан ВАДЗЮК, професор ТДМУ

платитиме Тернопілля (та й три інші області, яких також торкнеться цей проект), за неповторні краєвиди, природні ландшафти, найродючіші землі галицького Поділля? Навіть уявивши цей монстр-каскад із шести гідроелектростанцій на нашому Дністрі, вже стає моторошно. У цій патовій ситуації обласна організація Всеукраїнської екологічної ліги проявила принципову активну позицію. Ці питання ми вивчали на двох засіданнях громадської ради при управлінні екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА, куди запрошували біологів, гідробіологів, екологів, археологів, фахівців з туризму. Навіть розглядали доцільність будівництва гідроелектростанцій з позиції енергетиків, закликали до співпраці професора кафедри машинознавства і транспорту ТНПУ, доктора технічних наук, академіка Академії економічних наук України Валерія Федорейка. Намагалися всебічно вивчити це питання та обґрунтувати недоцільність будівництва каскаду гідроелектростанцій з наукових позицій. Тож до яких наслідків призведе будівництво ГЕС на Дністрі? Таких ризиків надзвичайно багато, можливо, зараз ми й не в силі навіть оцінити, чим можуть відгукнутися для мешканців та природної екосистеми ці ефемерні кіловати електроенергії. Найперший у тому, що спорудження ГЕС передбачає перегородження річки та створення водосховищ, що загрожує знищенням усіх прируслових і руслових природних комплексів, будуть затоплені чималі території. Зокрема, йдеться про заповідні площі Національного природного парку «Дністровський каньйон», частини природних комплексів Національного природного парку «Хотинський» та частини Національного Галицького природного парку. Річка Дністер практично перетворить-

ся на каскад водосховищ, а тому втратить свою туристичну привабливість, яка значно зросла останніми роками. Дністровський каньйон – унікальний своєю екосистемою: умови тут ближчі до субтропічного клімату, в долині налічується понад тисячу видів вищих судинних рослин, понад двісті реліктових, тобто неприкметних для нашої території рослин, ландшафти теж унікальні. Якщо порушити цю систему, то все це зникне. Крім того, створення водосховищ призведе до обвалу берегів, на деяких ділянках вони можуть досягати сотень метрів, підвищиться рівень ґрунтових вод і заболочення ґрунтів поблизу водосховищ, затопляться родючі заглавні землі.

Небезпека ще й у тому, що в багатьох місцях, де планується будівництво, йде плавна течія Дністра. І якщо встановити дамбу, це приведе до застою води з тими наслідками, які є нині є на Київському водосховищі. Цвітіння води супроводжується неприємним запахом, бо розростаються водорості, які продукують сірководень та інші гази, а це призводить до знищення флори й фауни водойм. Будь-які великі водосховища – це завжди деградація та втрати. Вода в них не може використовуватися навіть для поливу чи інших побутово-господарських потреб, не мовлячи вже про питні властивості. Деякі з запланованих гідроелектростанцій мають бути дериваційними, тож цілі кілометри річки закриють у «трубу». Втім, решта ГЕС лякають не менше – орієнтовні місця їх прив'язки знаходяться біля населених пунктів, отож усі вони у процесі будівництва підлягають затопленню, а люди – переселенню. Відтак ще одне питання, яке залишається відкритим: як сприймають таку «перспективу» місцеві мешканці? Хоча вже ходять чутки про «тарифи» за сотку землі для тих, хто вирішить покинути нажиті місця.

У процесі обговорення у нас виникла ще й ідея оцінити сейсмічну небезпеку. Як відомо, будівництво гідроелектростанцій призводить до створення штучних водойм, радіус яких може сягати до тридцяти кілометрів. І якщо рівень води планують підняти до десяти метрів, то уявляєте, який це громіздкий шар води. Відповідно йтиме навантаження на земну кору. Позаяк Дністровський каньйон вважається сейсмонезбезпечним об'єктом, то не виняток, що можлива загроза виникнення землетрусів. Подібна ситуація трапилася цього року навесні в Китаї. Не врахувавши сейсмонезбезпечної зони, там побудували гідроелектростанцію в горах. Це й спровокувало виникнення землетрусів. Отож ми й таку позицію розглядали: чи не спровокує будівництво ГЕС землетрусів.

Важливе питання, яке я також оприлюднив на конференції, це незрозуміла та невідома громадськості нашого краю позиція нинішнього керівництва Міністерства екології та природних ресурсів України щодо намірів будівництва ГЕС на Дністрі. Попередній виконавч обов'язків міністра екології Сергій Курикін нас запевняв, що будівництво не розпочнуть, якщо це буде суперечити збереженню екології. Погляди нинішнього міністра Остапа Семерака щодо цієї проблеми нам не відомі, тому в резолюції цієї конференції я дав пропозицію звернутися до міністра, аби він чітко висловив власні міркування та позицію Міністерства і відповів, чи розділяє погляди свого попередника щодо цього питання?

Цьогоріч ми «відзначили» 55 – річницю від тієї дати, коли подібний проект зреалізували на Дніпрі. Майже 200 українських сіл тоді пішли під воду рукотворного Кременчуцького моря. У зону затоплення потрапили старовинні козацько-січові кладовища – пантеон нації, принесли у жертву археологічні, історичні пам'ятки. Загалом в Україні внаслідок будівництва гідроелектростанцій зазнало затоплення три тисячі храмів, 10 тисяч цвинтарів, п'ять мільйонів могил. Про це й досі люди згадують як про величезну втрату. Сподіваюся, що історія ще дасть оцінку такому без перебільшення злочинному проекту. Ми ж повинні винести з цього добрий урок і докласти усіх зусиль, щоб знову не повторилася трагедія та не відбулося велике затоплення заради «великої енергетики». Бо що тоді залишимо нашим онукам та правнукам – смертельно небезпечні водосховища із застоюною водою чи перлину нашої квітучої Тернопільщини – Дністровський каньйон?

Лариса ЛУКАЩУК

представляв завідувач кафедри нормальної фізіології, професор Степан Вадзюк.

– Степане Несторовичу, якою була програма науково-практичної конференції та які питання винесли для обговорення її організатори?

– Спершу хочу зауважити, що форуми, які зорганізовує Всеукраїнська екологічна ліга, завжди є особливою подією, з радістю приймаю запрошення на такі зустрічі. Цьогорічна відбулася у надзвичайно красивому своїми природними комплексами та ландшафтами куточку Донеччини. Ми відвідали Свято-Успенську Святогірську лавру, ознайомилися із заповідними місцями Національного природного парку «Святі гори» та встановили ук-

фонду з місцевими громадами, освітніми установами та громадськими організаціями. Примітно, що в роботі форуму взяли участь і науковці, і представники державних та громадських організацій, наукові співробітники національних природних парків – «Кременецькі гори», «Дворічанський», «Меотида», «Святі Гори», інші.

– Які проблеми Ви присвятили свій виступ?

– Це надзвичайно гаряча для Тернопільщини тема, яка розкриває можливі ризики будівництва каскаду гідроелектростанцій на заповідних територіях Національного природного парку «Дністровський каньйон». Розповів учасникам конференції про цю перлину нашого краю –

ВІТАЄМО!

ПОЧЕСНИЙ ПРОФЕСОР ТДМУ ЛЮБОМИР БІЛИК – ТРИЧІ КАВАЛЕР ОРДЕНА «ЗА ЗАСЛУГИ»

Нещодавно директор Чортківського державного медичного коледжу та почесний професор ТДМУ Любомир Білик отримав орден «За заслуги» I ступеня.

Любомир Степанович 1976 року після закінчення Тернопільського медінституту розпочав свою трудову діяльність на посаді лікаря Токівської дільничної лікарні, згодом очолив Катеринівську дільничну лікарню. З 1988 до 1992 року – головний лікар Великодедерецької районної лікарні Шумського району. З 1992 року очолює Чортківський державний медичний коледж. Заслуги Любомира Білика відзначені державними нагородами. Він – заслужений лікар України, кавалер ордена «За заслуги» II і III ступеня, а тепер і I ступеня. Також нагороджений знаком «Відмінник освіти України», орденом Святого Миколая Чудотворця та Почесними грамотами.

Колектив ТДМУ вітає Любомира Степановича з отриманням високої відзнаки – ордена «За заслуги» I ступеня.

Упевнені, що ця державна нагорода додасть йому ще більшого стимулу для спрямування своєї професійної, громадської та творчої діяльності на подальший розвиток медичної освітньої галузі!

Колектив ТДМУ бажає Вам, Любомире Степановичу, міцного здоров'я, мирного неба, щастя, благополуччя, добробуту, невечірньої життєвої енергії та нових творчих успіхів в ім'я розвитку науки й медицини. Нехай в усіх починаннях Вас супроводжує підтримка та розуміння колеги і однодумці, успішною буде Ваша праця на благо нашого краю та України. Зичимо Вам наснаги, добра, невтомної життєвої активності та нових досягнень!

Ректорат ТДМУ

ПРОХОДЯТЬ ВИРОБНИЧУ ПРАКТИКУ В «КАРІТАСІ»

Студенти 5 курсу медичного факультету нашого університету 4 липня розпочали виробничу практику в добродійній організації «Карітас», де проводять медичні огляди та надають консультації людям із соціально незахищених верств населення. Щодня з 12.00 до 14.00 майбутні лікарі намагаються якомога більше уваги приділити своїм пацієнтам. Потрібно сказати, що охочих попрактикуватися в «Карітасі» було чимало, тому в майбутньому ТДМУ продовжить подібну співпрацю.

Доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Інґа Кубей зазначила, що студенти-медики завдяки цьому досвіду стануть чуйнішими до своїх пацієнтів. «Звичайно, лікар повинен бути високопрофесійним, але ще однією важливою складовою в його діяльності є людяність і співчуття у ставленні до хворих. Ми прагнули, аби молодь мала контакт з людьми, яким потрібно надати первинну допомогу, а часом – і психологічну. Тут студенти оволодівають практичними навичками, а також повинні розраховувати лише на

власні сили, адже працюють самостійно», – додала Інґа Кубей.

Під час огляду пацієнтів юнаки та дівчата можуть побачити зміни в здоров'ї людини, оцінити стан шкіри й слизової, скерувати на

консультацію до вузькоспеціалізованого фахівця. Усі поки що успішно виконують поставлені завдання.

Доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамара Воронцова наголосила, що попередньо студенти отримують всі необхідні консультації з надання медичної допомоги в подібних закладах. «Під час інструктажу звертаємо увагу на те, що професія лікаря передбачає роботу з різними категоріями краян, тому потрібно бути готовими до

всього. Плануємо продовжувати цю практику й під час навчального процесу. Приємно, що керівництво «Карітасу» та ТДМУ сприяють такій співпраці», – зазначила Тамара Олександрівна.

Студентка Катерина Бунт зізналася, що самостійно обрала місце проходження практики в «Карітасі». За її словами, тут вона має можливість обстежити й поспілкуватися з людьми із соціально незахищених категорій населення. «Розуміємо, що під час лікарської діяльності нам доведеться працювати з різними пацієнтами, тому краще бути готовими до всього ще зі студентських років», – поділилася враженнями дівчина.

Її колега Володимир Гуцул зазначив, що умови відрізняються від тих, які є в лікарні, а пацієнти потребують особливого підходу й розуміння. Проте майбутньому лікарю в «Карітасі» цікаво.

Ще двоє п'ятикурсників є у когорті добровольців-практикантів. Це – Віталій Ліберний та Максим Ващенко. Останній додав, що здебільшого в «Карітасі» люди приходять поговорити та отримати психологічну підтримку, що також є важливим для них. Адже часто це самотні люди, для яких спілкування є необхідним.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС ЗІ ВСТУПУ

до аспірантури з відривом від виробництва (за рахунок коштів державного бюджету) за спеціальностями галузі знань 22 охорона здоров'я:

- 221 стоматологія,
- 222 медицина,
- 226 фармація.

Форма навчання: денна, вечірня. Проводиться також прийом до-

кументів на вступ до аспірантури з відривом від виробництва та без відриву від виробництва (за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб) за цими ж спеціальностями.

Особи, які вступають до аспірантури, на ім'я ректора університету подають:

- заяву в паперовій формі з вказанням спеціальності та форми навчання (подають особисто);
- медичну довідку про стан здоров'я за формою № 086-у (або за іншою формою з аналогічним змістом);
- копію документа державного зразка про раніше здобутий освітній рівень магістра (спеціаліста медичного, фармацевтичного спрямування) та додаток до нього;
- копію документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до статті 5 Закону України «Про громадянство України»);
- особовий листок з обліку кадрів (якщо вступник працює, то

листок оформлюють за основним місцем роботи та засвідчують у відділі кадрів; якщо вступник не працює, то оформлює у відділі кадрів ТДМУ);

- копію трудової книжки (за наявності);
- посвідчення про складені кандидатські іспити (за наявності);
- сертифікат міжнародного зразка з іноземної мови (за наявності);
- науковий текст обсягом 20-25 стор. (доповідь, реферат, дослідницька пропозиція, проект) з обраної вступником спеціальності;
- список опублікованих наукових праць у фахових виданнях, виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз, винаходів (за наявності), завірений в установленому порядку, їхні відтиски;
- диплом переможця та призера Міжнародної (Всеукраїнської) студентської олімпіади з фаху, диплом переможця та призера конкурсу студентських наукових робіт з фаху,

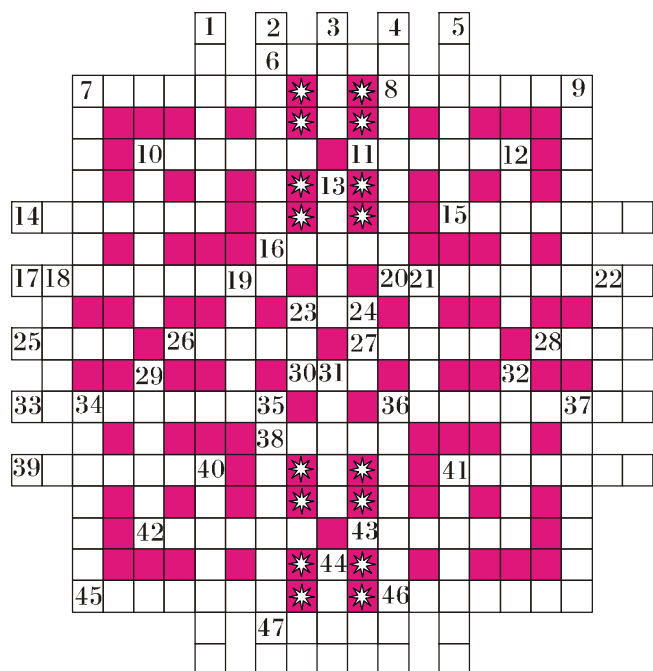
диплом переможця університетської олімпіади з іноземної мови, який підтверджує рівні B2-C2 (за наявності);

- документи, які засвідчують участь у Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференціях (тези, сертифікати про участь) за період не більше трьох років до часу вступу (за наявності);
 - рекомендацію вченої ради вищого навчального закладу (за наявності);
 - рекомендаційний лист(и) (зокрема, від потенційного роботодавця та/або вченого, зацікавленого у науковій співпраці з вступником у разі його вступу до аспірантури ТДМУ);
 - копію довідки про надання ідентифікаційного номера;
 - чотири кольорові фотокартки розміром 3 x 4 см.
- Під час подання заяви у паперовій формі вступник подає особисто:**

– документ, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до статті 5 Закону України «Про громадянство України»);

- військової квиток або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних;
 - документ державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній рівень магістра (спеціаліста медичного, фармацевтичного спрямування), на основі якого здійснює вступ, і додаток до нього.
- Термін подання документів: з 1 серпня до 31 серпня 2016 року.*
- Прийом документів за адресою:**
- м. Тернопіль, майдан Волі, 1, державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України», науковий відділ, щодня, крім суботи та неділі, з 9 до 17 години.
Тел. (0352) 52 45 54.

КРОСВОРД

Горизонталь: 1. Ретельний офіційний огляд кого-, чого-небудь задля виявлення чогось нездоленого. 4. Егоїст. 6. Християнське ім'я княгині Ольги. 7. Умілець. 8. Стан боксера під час бою. 10. Пухкий сніг. 11. Український футбольний клуб. 14. Музично-драматичне мистецтво, пов'язане з виконанням невеликих музичних творів. 15. Тропічний фрукт. 16. Розпорядження, настанова, вказівка. 17. Фальшивість тону. 20. При армії XVIII-XIX ст. – особа, що торгувала харчами та дрібними предметами солдатського вжитку. 23. Міцний напій. 25. Маля вівці. 26. Косметичний засіб для шкіри. 27. Видатна українська актриса. 28. «... як море, усього не вип'єш». 30. Хімічний елемент. 33. Український Даль. 36. Сорт яблук. 38. Без нього борщ, не може бути. 39. Назва певної території. 41. Палиця для розкочування білизни, тіста. 42. Гральний будинок. 43. Бідняк. 45. Український авіаконструктор. 46. Повага, шана. 47. Круглий майданчик посередині цирку.

Вертикаль: 1. Муза лірики. 2. Відступ від законів. 3. Марка мікроавтобусів, що використовують у Тернополі, як громадський транспорт. 4. Злочинна діяльність озброєних банд. 5. Багаж. 7. Величчя, велич. 9. Річка на Тернопільщині. 10. Заболочені, порослі вологолюбною рослинністю низькі береги ріки. 12. Чорна тополя. 13. Шоколадне дерево. 18. Ім'я американського письменника По. 19. Свійська птиця. 21. Підвищення у церкві, з якого проголошують проповіді. 22. Водоплавний птах. 23. Невільник. 24. Висока кам'яна або цегляна стіна. 29. Героїчний... 31. Гвинтівка з укороченим стволом і прикладом. 32. У султанській Туреччині – солдат армії, створеної з військовополонених. 34. Видовище. 35. Прокурор. 36. Дитина, що швидко подорослішала. 37. Тканина. 40. Верхній напіверх або надбудова над середньою невеликого житлового будинку. 41. Опис чого-небудь, зведення відомостей про щось. 44. У грецькій міфології – бог війни.

Відповіді на сканворд, вміщений у № 13, 2016 р.

- Гіпоксія. 2. Павло. 3. Сталь. 4. Посаг. 5. Карк. 6. Освіта. 7. Шаліков. 8. Локшина. 9. Няня. 10. Силос. 11. Лин. 12. «Волинь». 13. Анемія. 14. Яр. 15. Генрі. 16. Тема. 17. Ял. 18. Ольга. 19. Капонір. 20. Епос. 21. Інвар. 22. Квас. 23. МВС. 24. Катар. 25. Овен. 26. Іа. 27. Дон. 28. Гір. 29. Яр. 30. Книш. 31. Аут. 32. Оаза. 33. Оскома. 34. Іо. 35. Карб. 36. Бридж. 37. Сауна. 38. Район. 39. Віз. 40. Аліса. 41. Пискавка. 42. Туз. 43. Іол. 44. Чек. 45. Шкода. 46. Поділ. 47. ЗМІ. 48. Джут. 49. Нут. 50. Ас. 51. ЛуАЗ. 52. Кум. 53. Мазепа. 54. Ему. 55. Екстра. 56. Мова. 57. ТТ. 58. Км. 59. Папа. 60. Ген. 61. Компот. 62. Ат. 63. Отава. 64. Нічлава. 65. Назар. 66. СВ. 67. Тарпан. 68. Канкан. 69. Аве. 70. Акт. 71. Ар. 72. Кличко. 73. Лан. 74. «Нерв». 75. Стус. 76. Утік. 77. Дуст. 78. Анди. 79. Іл. 80. Ту. 81. Учта. 82. СК. 83. Ні. 84. УТ. 85. Атос. 86. Ле. 87. Сі.